

Méhész voltam Új-Zélandon II.

2010 augusztusában sikerült kapcsolatba lépnem egy új-zélandi méhész céggel és álláslehetőséget kínáltak fel. Nehéz 8 hónap történéseit pár oldalon leírni, részletesebb beszámolóom megtalálható a www.meheszforum.hu honlapon. Új-Zéland méhészetéről, a vállalkozásról, ahol dolgoztam, és a manukamérről írtam szaklapunk előző számában.

Méhésznek lenni a világ különböző helyszínein új és új kihívást jelent. Érkezésemkor a külföldön sokfelé látott szokásos kép fogadott: egy nagy méhészeti vállalkozás jármű- és gépparkkal, egyedül praktikus megoldásokkal, soknemzetiségű dolgozókkal. Helyi születésű új-zélandi állampolgár csak egy dolgozik a cégnél, ez nehéz szakma, a helyiek általában nem szeretnek méhészetben dolgozni. Azon meglepődtem, hogy itt dolgozik mellékállásban egy magyar honfitársam is. A csapatot munkamegszállott ukrán fiatalember tartja össze, aki teljesen a szívén viseli a vállalkozás dolgait. Rajta kívül egy francia, egy másik ukrán, és két angol dolgozó erősíti a csapatot, plusz minden szezonban 2-3 ideiglenes dolgozó, de a helyi turistaszállóból is szívesen vesznek fel alkalmi jelleggel átutazó fiatalokat.

Méhészkedés Northlandon

A technológiát minden téren az egyszerűség jellemzi. Nincsenek bonyolult kaptárak, házi megoldások, minden teljesen egységes és egy fő törekvés hatja át munkájukat: hogyan lehet az adott problémát a legegyszerűbben, leggyorsabban megoldani, jó méhészeti gyakorlattal minél több mézet termelniük. Alkalmazott kaptártípus a Langstroth. A fészek egy fiókból áll. Ezt ún. „deep-box”-nak (dípboxsz) hívják, amelyek mélysége a normál Langstroth-fiók másfélszerese. Erre kerülnek a mézes fiókok, műanyag anyaraccsal elválasztva. A belső tetőre a nagyméretű bádogtető kerül. A kaptárelemeket az etető és az aljdeszka kivételével egy helyi eszközzártótól szerzik be. A keretek szintén gyáriak műanyag műlépelt

mind a fészekben, mind a méztérben. Az első felhasználás előtt az összes műlépet felforrósított viasszal – festőrollerral – vonják be. Amikor kivonják az öreglépes kereteket a használatból, akkor azokat sterilizálják mosással egy kerettartó szerkezet segítségével. Minden kaptárhoz propoliszgyűjtő rács is tartozik. Évi 250 kg propoliszt termelnek.

Több ezres állomány

Mivel több ezres állományt kell kezelni, ezért az idővel való gazdálkodás kiemelt fontosságú. Éppen ezért a kaptárakon végzett munkaműveletek csak a legelemibb, legfontosabb dolgokra összpontosulnak.

Az itteni szubtrópusi tél (június–augusztus) végére érkeztem, az átlaghőmérsékletet 5-15 °C volt az északi részen, 150-160 mm csapadékkal. Nagyon sok a helyi zápor, zivatar, néha süt csak ki egy kicsit a nap. Az itteni tavasz szeptember–októberre esik, javuló idővel, 20 fok körüli átlaghőmérséklettel. Érkezésemkor a családok futó egészségügyi átvizsgálása, az elpusztultak felszámolása, egyszeri nagy adagú etetés, illetve a kijárószűkítők eltávolítása volt a feladat. Ekkorra az erős családoknál teljesen elfogy a téli élelem, a fiasítás táplálásához szükséges virágpórszint van bőven, ugyanis a ghors nevű cserje csak úgy ontja a virágot és mindenfelé megtalálható a domboldalakon.

Rajzsgátlás

Az átvizsgálás nagyon szigorú, szinte minden fias keretet tüzetesen átnézik, gyors élelemfelmérés, majd ez alapján 3-6-9-12 liter szirupadagolás következik. Elsősorban az amerikai nyúlós

1

2

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Fő törekvésük, hogy hogyan lehet az adott problémát a legegyszerűbben, leggyorsabban megoldani, és minél több mézet elszedniük.

költésrothadással fertőzött gyanús családokat igyekeznek kiszűrni. Ha ilyet találnak, megjelölik, és a lehető leghamarabb, az esti időszakban érte mennek, hozzá a központba és eltűzik. A manukavirágzás indulása előtt, az etetéssel egy időben megkezdődött az atkakezelés. Nincsenek házi szerek, házi megoldások, mindenki csak engedélyezett szert használ mézeltetés előtt vagy után, nehogy valamilyen szermaradvány kerüljön a mézbe. Az antibiotikum használatát végképp elkerülik. Az egyszeri nagy adagú tavaszi etetés célja a rengeteg kelő fiasnak az élelem-

pótlás, illetve az „áttelelt” öreg méhek dolgoztatása fiatalok helyett. A sok öreg méh amúgy is elpusztulna, hát dolgozzák ők fel a szirupot. Ezzel azt érik el, hogy jelentős mennyiséget, esetleg raktározni be a fészekeretekbe, ezzel az anyákat kiszorítják. Ilyenkor késleltetni kell a család népesedését, a rajzási hajlam felébredését, ugyanis még bő egy hónap múlva virágnak a manuka. Tavasszal 3 tartálykocsi mennyiségű készen vett, bekevert, 60%-os szirupot etettek fel, ami 27 ezer liter szirupnak felel meg, összesen 36 ezer liter szirup fogyott el. Ez a tavalyi adat. Az etetés után 10 napot mindenképpen várnak a mézes fiókok felhelyezésével, hogy még véletlenül se kerüljön szirup a lassan beinduló hordásból a mézes keretekbe. A rajzási időszak szeptembertől novemberig tart, a manuka virágzásával párhuzamosan. Ez idő tájt a méztéri fiókok folyamatos felra-

kása (1. kép), illetve a rajzásra készülő családoknál a rajbölcsök lebomlása történik.

A rajzásgátlás fontos kiegészítő eleme az ekkora már valamennyi kaptár kijárójára rögzített anyarácsdarab. Ha elkésnek valahonnan, és kikel a rajjánya, a kaptár nem tud megrajzani, ugyan a raj kimegy, de anya híján vissza is tér a kaptárba. Igaz a család eredeti anyját megöli az új szűzanya, amelyiket le kell majd cserélni, de legalább megmarad a család méhtömege, ami szükséges a méztermeléshez.

Mézelvétel

Novemberben a tartomány nyugati oldalán, ahol a legkorábban indult a manuka virágzása, megkezdődik a szöktetés mézelvétele. Ezzel egy időben a propolisz anyarácsokat is kicserélik és a rajzásgátló anyarácsokat is eltávolítják a kijárókról. Minden család kap egy üres fiókot, így a nektárgyűjtés továbbra is zavartalanul folyik. Csak fedett kertes fiókokat lehet elvenni, ezért jó pár helyen ottmarad a fedetlen méz.

A fiókokat kettesével, hármával rárakják a családokra, és minden méhesben megszámolják. Ez alapján tervezik meg a teherautók feltöltését. 200 fiók megy fel egy platóra, 2 sorban 4 raklap, raklaponként 24 fiók, plusz 1-2 a tetejére. Általában egy teherautó plusz egy furgon együtt indul a terepre 4 emberrel, mert sok méhes a teherautók számára megközelíthetetlen helyen van (2. kép).

A központba beérkező fióko-

Több ezres állománynál az idővel való gazdálkodás kiemelt fontosságú. Ezért a munkaműveletek csak a legfontosabb dolgokra összpontosulnak.

kat targonca rakodja le. Ezután indul a tisztítási folyamat. A lényeg, hogy az elpusztult méhek-ből, elsősorban azok bélsarából minél kevesebb organizmus jusson a mézbe, maradjon a méz kórokozótartalma meghatározott érték alatt. A keretek felső, majd alsó léceit a viaszépítményektől megtisztítják, majd egy elektromos lombfúvóval kifújják a léptűcák közül az esetleg ottmaradt méhhullákat. Sokszor előfordul, hogy a teljesen kövérré hizlalt mézes keretek közé beragad egy-két méh, és ott pusztul. Az átfújás után a raklapok az előmelegítő szobába kerülnek.

A raklapokra sorszámozzák, a pergetési sorrendnek megfelelően. Erre azért van szükség, hogy az egymáshoz közel eső területekről származó mézeket lehetőleg egymás után pergessék ki. A pergető gépsorban mindig marad egy-két vödörnyi méz. Ha két teljesen különböző növényfajájú területől származó raklapot pergetnének ki egymás után, akkor gyakorlatilag elveszne az információ. Csak egy nagy mixet kapnának, lehetetlen lenne megállapítani az adott területől származó méz aktivitását. A manukaméz nem mindig 100%-ban csak manukabokorról gyűjtött nektárból készül, valójában

vegyes virágméz. Ezért folyik ez az elkülönítés, és információgyűjtés, mert szeretnék tudni pontosan, hogy melyik területről lehet a legtisztább, legaktívabb manukaméz termelni.

Kanukavirágzás

Karácsonyra befejezik a manuka pergetését, ezután egész Új-Zéland elmege három hét nyári szünetre. A déli szigeten teljes gőzzel folyik a munka a méhészetekben, ott ez idő tájt kezdődik a mézelvétel. A mézpergetéssel egy időben megkezdik az üres fiókok visszatételét a családokra, mert kezdődik a kanuka virágzása. Januárban ismét munkába áll mindenki és megkezdődik a kanukamézelvétel.

A mézelvétel befejeztével már nem tesznek vissza üres fiókokat, hagyják, hogy minél több mézet hordjanak be a méhek a fészekbe. Ekkor van lehetőség a fészek lépkészletének cseréjére, védett bölcös anyacserére, illetve őszi atkakezelésre, Bayvarol lapkával. Ezekkel a munkákkal legké-

sőbb áprilusra végeznek. Az egy fészekfiókon tartott családokra a mézelvétel után már csak az etetőfiók kerül, amibe két műanyag tál van berögzítve (3. kép). Ezek egyenként 6-6 literesek. Itt is betelelik a méhcsaládokat, több szirupot kapnak télire, mint tavasszal, illetve a kijárókat szűkítik. Az anyák egész évben petéznek, igaz télen összeszűkül a fiásítás mértéke. Csak a gyengébb, illetve problémás családoknál áll le a petezés. Ezek a családok tavaszra valószínűleg el is pusztulnak, kirabolják őket.

3200 családtól 561 hordó mézet pergetünk, plusz 374 hordó méz bérkipergetését is elvégeztük. A saját termésünk 226 hordó manuka-, 320 hordó kanuka-, a maradék vegyes virágméz (egy hordó nettó 335 kg) volt. A felvásárlási ár manukára 1650 Ft/kg.

A vállalkozás fejlődik, hosszú távú alkalmazásra keresik arra alkalmas fiatal méhészek jelentkezését Magyarországról is.

Gajdos Máté
agrármérnök

Vernalis

**VIRÁGPOR HELYETTESÍTŐ
TERMÉSZETES MÉHTÁPLÁLÉK**

Kiválóan alkalmas virágporszegény időszakban, kőbölcsőcsaládok erősítésére, anyanevelésre.

FEEDBEE CUKORLEPENY

400 DB FELETT
INGYENES KISZÁLLÍTÁS!

Mennyiség (db) (0,5 kg/db)	Ár (Ft/db)
200 elatt	445
200 felett	430

**FEEDBEE ZSÁKOS
KISZERELÉS**

200 KG FELETT
INGYENES KISZÁLLÍTÁS!

Mennyiség (kg)	Ár (Ft/kg)
10-70	1280
80-190	1260
200-	1240

ÓRIÁSI ÁRCSÖKKENÉS!

50 ml 5800 Ft, 212 Ft/család
250 ml 28 000 Ft, 184 Ft/család

ÚJ KISZERELÉS!
500 ml 41000 Ft, 164 Ft/család

250 ml-es kiszerelesterlő ingyenes kiszállítás!

Beevital Hive Clean
500 ml 5800 Ft, 5 liter 49900 Ft

2 darab 5 literes kiszerelesterlő vásárlásakor 1 darab adagoló ajándékba!

Beevital Chalk Brood
250 ml 8700 Ft
45000 Ft felett ingyenes kiszállítás!

Vernalis Bt.
Cím: H 7694 Hosszúhetény, Kismező u. 2/c
Telefon: +36 72 491-020 Mobil: +36 30 7437-048
E-mail: vernalis@vernalis.hu Honlap: www.vernalis.hu

MÉHÉSZET • 21